

II LO z Białoruskim Językiem Nauczania im. Bronisława Taraszkiewicza w Bielsku Podlaskim

---

ul. Kopernika 4
17-100 Bielsk Podlaski
NIP 543-16-34-284, Reg. 000735061

tel. (85) 8332142, tel/fax: (85) 7306690
e-mail: szkola@gmail.com
www.lozbnj.edu.pl

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI NA LATA 2011 - 2015

**Uchwalony w dniu 22 lutego 2011 r.
przez Radę Rodziców w porozumieniu
z Radą Pedagogiczną II LO z BJN
im. Bronisława Taraszkiewicza w Bielsku Podlaskim**

Podstawy prawne tworzenia Szkolnego Programu Profilaktyki:

---

1. Ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 roku (zapis postulujący wprowadzenie programów profilaktycznych).
2. Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 24 kwietnia 1997 roku.
3. Rozporządzenie MENiS z dnia 31 stycznia 2002 roku dotyczące ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół.
4. Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 roku.
5. Ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z dnia 9 listopada 1995 roku.
6. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 roku.
7. Rozporządzenie MENiS z dnia 31 stycznia 2003 roku w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem.
8. Konwencja o prawach dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 roku.

Szkolny Program Profilaktyki został opracowany na podstawie:

---

1. Strategii działań wychowawczych, zapobiegawczych oraz interwencyjnych wobec młodzieży zagrożonej uzależnieniem z dnia 25 marca 2004 roku.
2. Opracowania statystycznego ankiety do uczniów „Zachowania ryzykowne wśród młodzieży szkolnej oraz działania profilaktyczne” przeprowadzonej w listopadzie roku szkolnym 2010/2011.
3. Podsumowania ankiety do rodziców „Profilaktyka w naszej szkole” (I semestr r. szk. 2010/2011).
4. Opracowania ankiet ewaluacyjnych Szkolnego Programu Profilaktyki na lata 2006-2010 skierowanych do nauczycieli (I semestr r. szk. 2010/2011).
5. Opracowania ankiety do uczniów „Cyberprzemoc” (I semestr r. szk. 2010/2011).

Profilaktyka zachowań ryzykownych jest szczególnie ważna dla młodych ludzi, u których kształtuje się hierarchia wartości, doskonałą się relacje z innymi ludźmi, wzmacnia się poczucie własnej wartości oraz kształtują się skomplikowane procesy myślowe. Większość nastolatków radzi sobie z problemami wieku dorastania wtedy, gdy w ich środowisku obowiązują jasne reguły postępowania oraz gdy są w nim osoby, na których młody człowiek mógłby się wzorować i na których mógłby polegać. Kiedy brakuje tych czynników istnieje zagrożenie powstawania negatywnych zachowań u młodzieży.

W celu diagnozy zachowań ryzykownych została przeprowadzona w I semestrze roku szkolnego 2010/2011 ankieta wśród rodziców (129 osób) i uczniów (170 uczniów kl. I – III).

Wnioski z analizy ankiety do uczniów „Zachowania ryzykowne wśród młodzieży szkolnej oraz działania profilaktyczne” są następujące.

Uczniowie raczej chętnie chodzą do szkoły. Szkoła jest miejscem bezpiecznym. Sporadycznie zdarzają się formy agresji, które nie wymagają, zdaniem uczniów, konieczności interwencji nauczycieli pedagoga, dyrektora, rodziców. Zdecydowana większość nie pali papierosów. Ci, którzy palą, nie robią tego w szkole. Niewielki odsetek palących jest na drodze do uzależnienia lub pali nałogowo.

Większość ankietowanych pije alkohol, mimo że 2/3 badanych to osoby niepełnoletnie. Uczniowie najczęściej piją podczas świąt i uroczystości rodzinnych oraz w gronie rówieśników. Wielu uczniów pije alkohol w domu, co może świadczyć o przyzwoleniu rodziców na picie młodzieży niepełnoletniej. Połowa ankietowanych ma częsty kontakt z alkoholem (nadużywa alkoholu). Pije w sposób ryzykowny, co może prowadzić do uzależnienia. Wskazuje na to również duży odsetek uczniów, którzy byli na terenie szkoły pod wpływem alkoholu (jeden raz lub kilka razy). Prawie 1/5 badanych nie potępia nadużywania alkoholu.

Niewielki odsetek uczniów ma kontakt z narkotykami i dopalaczami. Zdarzało im się być pod wpływem tych środków również w szkole. W szkole były też oferowane uczniom narkotyki i dopalacze przez naszych uczniów bądź osoby postronne. Najbardziej popularne substancje

psychoaktywne to konopie indyjskie i ich pochodne oraz amfetamina. Uczniowie wymieniają prawie wszystkie nazwy narkotyków.

Zdecydowana większość uważa, że szkoła w wystarczającym stopniu zapobiega zachowaniom ryzykownym, prowadzi profilaktykę uzależnień i działania te mają pozytywny wpływ na postawę uczniów. Młodzież proponuje kontynuowanie dotychczasowych działań, a także organizowanie więcej spotkań ze specjalistami, uatrakcyjnienie zajęć edukacyjno-profilaktycznych m.in. poprzez wprowadzenie ciekawych form zajęć, projekcję nowych filmów edukacyjnych. Uczniowie oczekują też większej pomocy w przewyciężaniu trudności, ale też więcej konsekwentnych działań w stosunku do uczniów podejmujących zachowania ryzykowne. W związku z powyższymi wynikami, należy zintensyfikować działania w zakresie profilaktyki uzależnień we wszystkich klasach poprzez realizację zajęć edukacyjnych i wzmożoną obserwację uczniów na zajęciach lekcyjnych i imprezach szkolnych, a także niezwłoczną interwencję w przypadku nietrzeźwości ucznia.

W celu zbadania zagrożeń związanych z komputerem i Internetem została przeprowadzona ankieta „Cyberprzemoc” wśród uczniów klasy trzeciej (grupa badawcza – 23 osoby). Zdecydowana większość uczniów korzysta z Internetu, najczęściej w domu. Blisko połowa ankietowanych nie słyszała o zagrożeniach, jakie niesie ze sobą Internet, chociaż większość badanych przyznała, że miała styczność z przemocą werbalną, przemocą fizyczną, przemocą seksualną. Prawie połowa ankietowanych używała cyberprzemocy, niektórzy robili to bardzo często. Były to najczęściej komentarze słowne, wyzwiska, wyłudzenie informacji, wyśmiewanie, prowokowanie, groźby. Blisko połowa uczniów odwiedza strony internetowe, gdzie występuje przemoc i uważa je za ciekawe (1/4), atrakcyjne (1/4). Traktuje to jako rozrywkę (1/5). U 1/5 ankietowanych oglądana przemoc wywołuje sprzeciw, ale też są i tacy, u których wzbudza podniecenie (14%), ciekawość (12%), agresję (10%). 1/5 ankietowanych bagatelizuje negatywne skutki cyberprzemocy. Z tego wynika, że należy podjąć działania edukacyjno-wychowawcze zmierzające do uświadomienia młodzieży negatywnych skutków cyberprzemocy.

Ponadto w celu zdiagnozowania potrzeb uczniów w zakresie profilaktyki zostały zorganizowane **warsztaty na temat „Zachowania ryzykowne w naszej szkole”**. Samorządy wszystkich klas bardzo aktywnie brały udział w zajęciach. Uczniowie otwarcie podawali zagrożenia, które dostrzegają w szkole i sposoby zapobiegania im. Problemem, na który zwrócili uwagę uczniowie jest picie alkoholu w szkole i zażywanie środków psychoaktywnych, a także stany depresyjne uczniów spowodowane zbyt dużym naciskiem nauczycieli na naukę. Ponadto podali jako zagrożenie niezdrową rywalizację między uczniami i brak tolerancji wobec osób wyróżniających się. Oczekują od nauczycieli, ale też od swoich kolegów wzajemnej pomocy, współpracy, tolerancji i wspierania się w osiąganiu wybranych celów. Uczniowie uważają, że w naszej szkole panuje przyjazna atmosfera i nie ma poważnych zagrożeń. Uczniowie chcieliby się czuć swobodnie, ale mają świadomość, że powinni zachować kulturę osobistą i bardziej przykładać się do nauki.

Zadaniem naszej szkoły, obok wyposażenia ucznia w wiedzę, jest także rozwijanie umiejętności niezbędnych w budowaniu dojrzałej osobowości pozwalających ustrzec się przed zagrożeniami i zachowaniami ryzykownymi. Konieczne jest planowanie i realizowanie zadań eliminujących niewłaściwe postawy młodzieży oraz promujących zdrowy i bezpieczny tryb życia. Działalność szkoły będzie zmierzać w kierunku wzmocnienia u uczniów czynników chroniących przed zachowaniami ryzykownymi, wspierania ich w tym, co dobre, przygotowywania do odpowiedzialnych wyborów w życiu. Z drugiej strony szkoła będzie dążyć do eliminowania lub redukcji czynników ryzyka, które sprzyjają powstawaniu zagrożeń.

Jednym z najważniejszych czynników chroniących jest silna więź emocjonalna z rodzicami, dobre relacje w rodzinie. Zerwanie ich lub osłabienie toruje drogę poważnym zaburzeniom. Analiza czynników ryzyka związanych z sytuacją rodzinną pokazuje, że rodzice nie zawsze potrafią określić swoim dzieciom granice i przekazywać reguły zachowania się w różnych sytuacjach społecznych. Nie zawsze też są dobrymi wzorcami zachowań dla własnych dzieci.

W celu zmniejszenia ryzyka niepożądanych zachowań u dzieci należałoby objąć działaniami profilaktycznymi również rodziców.

Poszerzenie wiedzy i doskonalenie kompetencji wychowawczych przyczyni się do poprawy komunikacji z dziećmi, pozwoli odbudować lub wzmocnić więź emocjonalną w rodzinie oraz uniknąć poważnych błędów wychowawczych.

Z ankiety „Profilaktyka w naszej szkole” przeprowadzonej wśród rodziców uczniów klas I –III wynika, że rodzice dostrzegają zachowania ryzykowne uczniów szkoły, ale oceniają szkołę jako bezpieczną, w której bardzo rzadkie są przypadki agresji i cyberprzemocy. Widzą problem palenia papierosów i picia alkoholu przez uczniów. Problem z zażywaniem narkotyków i dopalaczy uważają za marginalny. Pozytywnie oceniają działania profilaktyczne, sposób kontaktowania się ze szkołą i wykazują gotowość do współpracy w rozwiązaniu problemów swoich dzieci. Rodzice są zainteresowani różnorodną tematyką spotkań ze specjalistami. W pierwszej kolejności proponują zajęcia na temat trudności wieku dorastania (kl. I –II), a następnie przeciwdziałania agresji i uzależnieniom oraz budowania właściwych relacji między rodzicami i dziećmi (kl. I – III). Edukacja rodziców w zakresie uzależnień, m.in. skutków sięgania po środki odurzające, objawów odurzenia, przyczyni się do szybszego zdiagnozowania problemów ich dzieci.

Niewątpliwie ważną rolę w profilaktyce szkolnej odgrywają nauczyciele, bowiem mają wpływ na kształtowanie prawdziwych przekonań uczniów, gdy reagują na niestosowne zachowania, a przede wszystkim, gdy dostarczają uczniom pozytywnych wzorców negujących stereotypy i mity dotyczące zagrożeń, np. picia alkoholu.

Istotne znaczenie mają osobiste, indywidualne kontakty nauczycieli i uczniów. Aby pozwalały one uczniowi rozwijać się i dojrzewać, postawę nauczyciela powinna cechować życzliwość, podmiotowe traktowanie uczniów, rozpoznawanie i uznawanie za fakt uczuć i potrzeb młodego człowieka. Budowanie dobrych osobistych kontaktów z uczniem jest punktem wyjścia dla wszelkich działań profilaktycznych w szkole. Wzrost wiedzy i kompetencji nauczycieli w zakresie umiejętności wychowawczych może zaowocować wzmocnieniem więzi ucznia ze szkołą i pośrednio przyczynić się do wzrostu zainteresowania się nauką szkolną, co stanowi drugi podstawowy czynnik chroniący. Wiedza nauczycieli w zakresie

uzależnień, zainteresowanie problemami młodzieży pozwoli na wczesne rozpoznanie zagrożeń.

W celu ewaluacji Szkolnego Programu Profilaktyki realizowanego w latach 2006 – 2010 została przeprowadzona ankieta wśród nauczycieli (grupa badawcza – 23 osoby).

Z ankiety wynika, że zdecydowana większość nauczycieli zna i realizuje Szkolny Program Profilaktyki. Zdaniem około 1/4 ankietowanych przeciwdziałanie zachowaniom ryzykownym oraz zapobieganie uzależnieniom są najistotniejszymi zadaniami SPP. Ponadto w Programie należałoby uwzględnić problem dopalaczy, uzależnienie od komputera i Internetu. Większość nauczycieli uważa, iż realizacja programu przynosi efekty wychowawcze, jednakże szczególny nacisk należałoby położyć na dbanie o trzeźwość uczestników imprez szkolnych, gdyż zdaniem około 1/4 ankietowanych nauczycieli zadania te przyniosły słabe efekty. Dlatego problem uzależnień, nietrzeźwości uczniów na terenie szkoły oraz palenia w jej okolicach należy rozwiązać w pierwszej kolejności. Następnym problemem, na który należy zwrócić uwagę jest agresja uczniów, w tym agresja słowna. Ponad połowa ankietowanych nauczycieli zamieszcza w swoich planach wychowawczych zagadnienia ze Szkolnego Programu Profilaktycznego i realizuje je na godzinach do dyspozycji wychowawcy. Ponadto część nauczycieli wyraża chęć pomocy w organizacji imprez promujących zdrowy styl życia i zajęć z zakresu profilaktyki. Wskazana jest większa ilość spotkań z pracownikami Sądu, Policji, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej. Niezmiernie istotna jest wzajemna współpraca nauczycieli i rodziców. Należy więc dążyć do wzmocnienia tych relacji oraz budować i wzmacniać wzajemne zaufanie nauczycieli i uczniów.

Szkolny Program Profilaktyki uwzględnia potrzeby środowiska szkolnego i lokalnego w zakresie profilaktyki oraz współpracę szkoły z instytucjami wspomagającymi edukację i wychowanie młodzieży. Będzie realizowany we współpracy nauczycieli, rodziców i środowiska lokalnego.

Cele ogólne profilaktyki w szkole:

- I. Przeciwdziałanie zachowaniom ryzykownym młodzieży i promowanie zdrowego stylu życia.***
- II. Integrowanie środowiska szkolnego w celu zapobiegania zachowaniom ryzykownym młodzieży.***
- III. Współpraca szkoły ze środowiskiem lokalnym w zakresie profilaktyki zachowań ryzykownych uczniów.***
- IV. Utrzymanie wysokiego poziomu bezpieczeństwa w szkole.***

Monitorowanie i ewaluacja Szkolnego Programu Profilaktyki będą prowadzone raz w roku przez realizatorów działań profilaktycznych (zajęć, programów, akcji profilaktycznych). W tym celu wykorzystywane będą następujące metody: ankieta, obserwacja, rozmowy indywidualne i wywiady oraz analiza dokumentów.

Ewaluacja sumująca będzie przeprowadzona po ostatnim roku funkcjonowania SPP. Wyniki badań ankietowych staną się podstawą do sformułowania wniosków, które następnie będą uwzględnione przy opracowywaniu kolejnego programu profilaktyki. Ewaluację prowadzić będzie zespół ds. opracowania Szkolnego Programu Profilaktyki.

I. Przeciwdziałanie zachowaniom ryzykownym i promowanie zdrowego stylu życia.

Cele szczegółowe	Zadania prowadzące do realizacji celu szczegółowego	Sposób realizacji	Termin realizacji	Realizatorzy
1. Zapobieganie uzależnieniom od środków psychoaktywnych (alkohol, nikotyna, narkotyki, anaboliki, dopalacze).	1. Diagnoza zachowań ryzykownych w szkole.	- ankietowanie uczniów, rodziców i nauczycieli - warsztaty dla uczniów	Cały cykl kształcenia	Wychowawcy klas, pedagog, zespół do spraw SPP*
		- rozmowy indywidualne z uczniami i rodzicami	Cały cykl kształcenia	Dyrekcja, pedagog, wszyscy nauczyciele
	2. Uświadomienie uczniom zagrożeń wynikających z zażywania różnych środków uzależniających i ich wpływu na zdrowie i rozwój młodego człowieka ze zwróceniem uwagi na atrakcyjną formę zajęć.	- zakup nowych filmów edukacyjnych	Cały cykl kształcenia	Wychowawcy klas, pedagog, nauczyciel biologii
		- lekcje wychowawcze		
		- zajęcia warsztatowe		
		- pogadanki		
		- spotkania z pracownikami Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej		
	3. Stworzenie alternatywy dla zachowań ryzykownych młodzieży-pokazanie konstruktywnych sposobów spędzania wolnego czasu.	- zajęcia pozalekcyjne (SKS, koła zainteresowań, gazetka szkolna „Lawa”, SU).	Cały cykl kształcenia	Nauczyciele przedmiotów, księża katecheci, bibliotekarz, opiekun „Lawy”, opiekun SU
		- wycieczki, wyjazdy do kina, teatru		
		- udział w bractwie, spotkaniach oazowych, itp.		
		- zajęcia z wykorzystaniem komputerów i Internetu		
		- wolontariat		
	4. Rozwijanie umiejętności społecznych ułatwiających nawiązywanie pozytywnych relacji z innymi ludźmi i rozwiązywanie problemów.	- lekcje przedsiębiorczości	Cały cykl kształcenia	Nauczyciele przedsiębiorczości
- zajęcia wychowania do życia w rodzinie		Cały cykl kształcenia	Nauczyciel wychowania do życia w rodzinie	
- lekcje wychowawcze, zajęcia edukacyjne dotyczące komunikacji, asertywności, rozwiązywania konfliktów		Cały cykl kształcenia	Wychowawcy klas, pedagog	

	5. Dbanie o trzeźwość wszystkich uczestników imprez szkolnych.	- imprezy szkolne, studniówki - dyskoteki - wycieczki, biwaki, rajdy	Cały cykl kształcenia	Dyrekcja, wszyscy pracownicy szkoły, rodzice
	6. Wyodrębnianie ze społeczności uczniowskiej osób z grup ryzyka i otoczenie ich opieką psychologiczno-pedagogiczną.	- indywidualna praca psychologiczno-pedagogiczna z uczniami i rodzicami - wywiady środowiskowe - współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, policją, sądem	Według potrzeb	Pedagog
	7. Informowanie młodzieży i rodziców o formach i instytucjach pomocy specjalistycznej w zakresie uzależnień.	- programy i zajęcia edukacyjno-profilaktyczne - lekcje wychowawcze - plakaty, ulotki - rozmowy indywidualne - spotkania z rodzicami	Cały cykl kształcenia	Realizatorzy programów Wychowawcy klas, pedagog
	8. Współdziałanie dyrektora, pedagoga, nauczycieli i rodziców w sytuacjach, gdy uczeń podejmuje działania ryzykowne.	- działania zgodne ze „Strategią działań wychowawczych zapobiegawczych oraz interwencyjnych wobec młodzieży zagrożonej uzależnieniem - inicjowanie spotkań w sytuacjach problemowych	Cały cykl kształcenia	Wszyscy pracownicy szkoły Dyrekcja, pedagog, rodzice nauczyciele
2. Kształtowanie dojrzałości psychoseksualnej wiążącej się z podejmowaniem dojrzałych i odpowiedzialnych decyzji.	1. Uświadomienie zagrożeń wynikających z wczesnej inicjacji seksualnej i wczesnego rodzicielstwa.	- realizacja programu edukacyjnego „Bądź odpowiedzialny- wychowanie do odpowiedzialności i partnerstwa w rodzinie” - zajęcia wychowania do życia w rodzinie - lekcje wychowawcze - lekcje biologii - lekcji religii	Według zainteresowań, pierwszy i drugi rok cyklu	Nauczyciel wychowania do życia w rodzinie, wychowawcy klas, nauczyciel biologii, katecheci

	2. Propagowanie modelu, w którym seksualność nie jest oddzielona od sfery emocjonalnej, moralnej i duchowej.	- zajęcia wychowania do życia w rodzinie - lekcje wychowawcze - lekcje religii	Cały cykl kształcenia	Nauczyciel wychowania do życia w rodzinie, wychowawcy klas, katecheci
3. Kształtowanie nawyku zdrowego stylu życia.	1. Propagowanie zdrowego żywienia wśród społeczności szkolnej.	- warsztaty zdrowego żywienia	Cały cykl kształcenia	Pedagog
		- gazetki ścienne		Nauczyciel biologii
		- lekcje biologii		
	2. Uświadomienie uczniom zagrożeń związanych z niewłaściwym odżywianiem (anoreksja, bulimia).	- godziny wychowawcze	Cały cykl kształcenia	Wychowawcy klas, pedagog, nauczyciel biologii
		- prelekcje, filmy		
		- spotkania i rozmowy z rodzicami		
		- spotkania z psychologiem - lekcje biologii		
	3. Ukazanie młodzieży zależności między higieną zdrowiem, zapobieganie chorobom zakaźnym.	- współpraca ze stacją sanitarno-epidemiologiczną	Cały cykl kształcenia	Dyrekcja, wszyscy nauczyciele, pielęgniarka szkolna
		- monitorowanie sytuacji w okresie wzmożonej zachorowalności na grypę		
		- gazetki, ulotki		
- konkurs wiedzy o AIDS, konkurs MAT				
- godziny wychowania do życia w rodzinie				
			Pedagog	
			Nauczyciel wychowania do życia w rodzinie	
4. Popularyzowanie aktywności-fizycznej jako jednego z czynników warunkujących dobre samopoczucie i zdrowie psychiczne.	- godziny wychowawcze	Cały cykl kształcenia	Wychowawcy klas, nauczyciel wychowania do życia w rodzinie, nauczyciele wychowania fizycznego	
	- lekcje wychowania do życia w rodzinie			
	- lekcje wychowania fizycznego			
	- sportowe zajęcia pozalekcyjne			
	- wycieczki plenerowe			
5. Dostarczanie rzetelnej wiedzy o czynnikach sprzyjających powstawaniu nowotworów.	- lekcje biologii	Drugi rok cyklu	Nauczyciel biologii	
	- program profilaktyki nowotworowej		Pedagog, przeszkoleni nauczyciele	

II. Integrowanie środowiska szkolnego w celu zapobiegania zachowaniom ryzykownym młodzieży.

Cele szczegółowe	Zadania prowadzące do realizacji celu szczegółowego	Sposób realizacji	Termin realizacji	Realizatorzy
1. Uświadomienie nauczycielom, uczniom i rodzicom konieczności ścisłej współpracy w zakresie działań profilaktycznych.	1. Spotkania wszystkich podmiotów społeczności szkolnej dotyczące profilaktyki w szkole.	- zajęcia warsztatowe	I semestr każdego roku szkolnego	Dyrekcja, pedagog, wszyscy nauczyciele
		- wywiady		
		- posiedzenia Rady Pedagogicznej z udziałem rodziców i uczniów		
2. Uświadomienie rodzicom ich wpływu na kształtowanie osobowości dzieci i ich postawy.	2. Zapoznanie rodziców z dokumentami dotyczącymi działań profilaktycznych i interwencyjnych (SPP, „Strategia działań wychowawczych, zapobiegawczych oraz interwencyjnych wobec młodzieży zagrożonej uzależnieniem”).	- spotkania z rodzicami klas pierwszych	I semestr pierwszego roku kształcenia	Dyrekcja, wychowawcy klas
	3. Budowanie pozytywnych relacji interpersonalnych w szkole.	- życzliwe kontakty indywidualne nauczyciel-rodzic - uczeń	Cały cykl kształcenia	Dyrekcja, pracownicy szkoły, rodzice, uczniowie
	1. Niezwłoczne informowanie rodziców o niewłaściwych zachowaniach ucznia.	- rozmowy telefoniczne - spotkania indywidualne	Według potrzeb, cały cykl kształcenia	Wychowawcy klas, dyrekcja, pedagog
2. Wymiana doświadczeń w zakresie wychowania.	2. Wymiana doświadczeń w zakresie wychowania.	- zebrania klasowe	Cały cykl kształcenia	Wychowawcy klas, wszyscy nauczyciele, pedagog
		- rozmowy indywidualne		
		3. Organizowanie różnych form edukacji rodziców.		
3. Stwarzanie warunków sprzyjających budowaniu	1. Konstruktywne rozwiązywanie sytuacji trudnych i konfliktowych dotyczących ucznia ze	- rozmowy indywidualne nauczyciel - rodzic - uczeń	Według potrzeb, cały cykl kształcenia	Wszyscy nauczyciele, pedagog, rodzice
		- spotkania ze specjalistami		

wzajemnego zaufania i zrozumienia w relacjach rodzice – nauczyciele.	szczególnym zwróceniem uwagi na dobro dziecka.	- rozmowy z pedagogiem		
	2. Stwarzanie właściwych warunków do rozmów indywidualnych nauczyciel-rodzic.	- adaptacja pomieszczenia na pokój do rozmów z rodzicami	Rok szkolny 2011/2012	Dyrekcja, pracownicy obsługi
		- rozmowy indywidualne z rodzicami w miejscu gwarantującym spokój, dyskrecję	Cały cykl kształcenia	Wszyscy nauczyciele
	3. Współpraca z rodzicami w zakresie działań zapobiegawczych oraz interwencyjnych wobec młodzieży zagrożonej uzależnionej.	- rozmowy indywidualne	Cały cykl kształcenia	Dyrekcja, wychowawcy klas, pedagog, nauczyciele
- rozmowy interwencyjne				
4. Uświadomienie konieczności pogłębiania wiedzy i umiejętności z zakresu wychowania i profilaktyki wśród nauczycieli.	1. Uczestniczenie w różnych formach doskonalenia z tego zakresu.	- kursy	Cały cykl kształcenia	Dyrekcja, Wszyscy nauczyciele
		- szkolenia		
		- warsztaty		
2. Dzielenie się zdobytą wiedzą i doświadczeniem z innymi nauczycielami.		- otwarte lekcje wychowawcze i zajęcia profilaktyczne	Cały cykl kształcenia	Wychowawcy klas, wszyscy nauczyciele
		- samokształceniowe posiedzenia Rady Pedagogicznej		
3. Premiowanie nauczycieli doskonalących się.		- właściwe docenianie	Na bieżąco	Dyrekcja
5. Uaktywnianie uczniów w działaniach profilaktycznych.	1. Udział uczniów w tworzeniu i realizacji „Szkolnego programu profilaktyki”.	- warsztaty	Cały cykl kształcenia	Pedagog, opiekun SU
	2. Przygotowanie liderów młodzieżowych do działań profilaktycznych w szkole.	- szkolenia liderów młodzieżowych	Cały cykl kształcenia	Pedagog
	3. Zachęcanie i uaktywnianie młodzieży do działań promujących zdrowy styl życia.	- redagowanie i rozprowadzanie ulotek, plakatów	Cały cykl kształcenia	Pedagog, nauczyciel biologii, wychowawcy
		- konkursy		
4. Realizacja zajęć profilaktycznych przez liderów edukacji rówieśniczej.		- imprezy o charakterze prozdrowotnym	Pierwszy rok cyklu kształcenia	Pedagog, liderzy młodzieżowi
		- lekcje wychowawcze		
		- warsztaty		

III. Współpraca szkoły ze środowiskiem lokalnym w zakresie profilaktyki zachowań ryzykownych.

Cele szczegółowe	Zadania prowadzące do realizacji celu szczegółowego	Sposób realizacji	Termin realizacji	Realizatorzy
1. Rozwijanie współpracy z instytucjami lokalnymi w zakresie działań edukacyjno-profilaktycznych.	1. Diagnoza rzeczywistych problemów występujących w środowisku szkolnym i lokalnym.	- analiza problemów zgłoszonych przez rodziców, nauczycieli i uczniów - raporty policji - raporty Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej	Cały cykl kształcenia	Dyrekcja, Pedagog, wychowawcy klas
	2. Współdziałanie z policją w zakresie upowszechniania wiedzy na temat prawa karnego wśród uczniów, nauczycieli, rodziców oraz ujawniania zagrożeń.	- lekcje wychowawcze - zebrania rodziców - posiedzenia Rady Pedagogicznej z udziałem przedstawicieli policji	Cały cykl kształcenia	Dyrekcja, wszyscy nauczyciele, pedagog
	3. Współpraca z policją w zakresie działań zapobiegawczych oraz interwencyjnych wobec młodzieży zagrożonej uzależnieniem.	- konsultacje z pracownikami policji - wzywanie policji w sytuacjach ryzykownych zachowań młodzieży	Cały cykl kształcenia	Dyrekcja
	4. Współpraca z sądem w zakresie edukacji prawnej i kształtowanie wśród uczniów pozytywnego stosunku do przestrzegania prawa.	- obserwacja rozpraw sądowych	Drugi rok cyklu kształcenia	Pedagog, wychowawcy klas
	5. Współpraca z Powiatową Stacją Sanitarno – Epidemiologiczną w zakresie promowania zdrowego stylu życia.	- akcje plakatowe i ulotkowe - imprezy prozdrowotne - projekcje filmów	Cały cykl kształcenia	Pedagog, zainteresowani nauczyciele
	6. Pomoc Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w rozwiązywaniu trudności i problemów ucznia oraz w działaniach edukacyjno-profilaktycznych szkoły.	- pedagogizacja rodziców - zajęcia edukacyjne z uczniami i nauczycielami - zajęcia terapeutyczne	Cały cykl kształcenia	Pedagog, psycholog

IV. Utrzymanie wysokiego poziomu bezpieczeństwa w szkole.

Cele szczegółowe	Zadania prowadzące do realizacji celu szczegółowego	Sposób realizacji	Termin realizacji	Realizatorzy	
1. Prowadzenie działań zmierzających do utrzymania dużego poziomu bezpieczeństwa uczniów.	1. Diagnoza poczucia bezpieczeństwa uczniów w szkole.	- ankietywanie uczniów i rodziców	Cały cykl kształcenia	Wychowawcy klas, pedagog	
		- rozmowy indywidualne z uczniami		Wszyscy nauczyciele, pedagog	
		- rozmowy indywidualne z rodzicami		Wychowawcy klas, pedagog	
	2. Efektywne dyżury nauczycieli w czasie przerw, imprez szkolnych.	- sprawdzanie miejsc w których uczniowie mogą czuć się zagrożeni	- wnikliwa obserwacja uczniów i natychmiastowe reagowanie na niewłaściwe zachowania uczniów	Cały cykl kształcenia	Wszyscy pracownicy szkoły
	3. Budowanie wzajemnego zaufania nauczycieli i uczniów w celu poprawy wzajemnej komunikacji.	- okazywanie życzliwości i zrozumienia uczniom w sytuacjach problemowych	Cały cykl kształcenia	Wszyscy nauczyciele	
		- dochowanie tajemnicy przez nauczycieli w sprawach dotyczących uczniów	Cały cykl kształcenia	Wszyscy nauczyciele	
	4. Otoczenie większą opieką uczniów klas pierwszych.	- obserwacja zachowań uczniów w czasie zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych	- rozmowy indywidualne nauczycieli z uczniami i rodzicami	Pierwszy rok cyklu kształcenia	Wszyscy pracownicy szkoły
					Dyrekcja, wszyscy nauczyciele, pedagog
	2. Eliminowanie zachowań agresywnych, przemocy i cyberprzemocy.	1. Kształtowanie u młodzieży postaw odpowiedzialnych za własne słowa, gesty, zachowania wobec uczniów, nauczycieli i pracowników szkoły.	- lekcje wychowawcze, lekcje informatyki, konkursy dot. bezpiecznego używania Internetu	Cały cykl kształcenia	Wszyscy pracownicy szkoły
			- wychowanie sytuacyjne		

	2. Konsekwentne działania nauczycieli w sytuacji zaistnienia agresji, fizycznej lub psychicznej cyberprzemocy.	- rozmowy z ofiarami i sprawcami przemocy oraz ich rodzicami	Cały cykl kształcenia	Dyrekcja, wychowawcy klas, pedagog	
		- mediacje pomiędzy stronami konfliktu		Pedagog	
		- wyciąganie konsekwencji wobec agresorów zgodnie ze Statutem Liceum		Wychowawcy klas	
	3. Rozwijanie u uczniów umiejętności radzenia sobie ze stresem i uczuciem złości.	- lekcje wychowawcze	Cały cykl kształcenia	Wychowawcy klas	
		- nauka treningów relaksacyjnych na wychowaniu do życia w rodzinie	Drugi rok cyklu kształcenia	Pedagog	
		- zajęcia indywidualne z uczniem	Cały cykl kształcenia	Pedagog	
	4. Stworzenie warunków do rozładowania napięcia emocjonalnego.	- zajęcia z pedagogiem	Cały cykl kształcenia	Pedagog	
		- zajęcia sportowe		Nauczyciele prowadzący koła zainteresowań	
		- koła zainteresowań		Dyrekcja, pedagog, nauczyciele	
	5. Uświadomienie uczniom negatywnych konsekwencji cyberprzemocy i uzależnień od komputera i Internetu.	- lekcje informatyki, technologii informacyjnej, lekcje wychowawcze, obchody Dnia Bezpiecznego Internetu	Cały cykl kształcenia	Dyrekcja, pedagog, nauczyciele YI, informatyki	
	3. Poszerzenie wiedzy nauczycieli dotyczącej agresji i przemocy, cyberprzemocy oraz sposobów ich zapobiegania.	1. Organizacja szkoleń i aktywne w nich uczestnictwo.	- warsztaty	Cały cykl kształcenia	Dyrekcja, pedagog, nauczyciele
			- prelekcje		
			- projekcje filmów edukacyjnych		

* Szkolny Program Profilaktyki

OPRACOWANIE

zespół ds. Szkolnego Programu Profilaktyki II LO z BJN w Bielsku Podlaskim w składzie:

- **Maria Nikołajuk**
- **Iwona Anna Czyżyk**
- **Halina Jakimiuk**
- **Mirosława Maleszewska**
- **Stawomir Niedźwiecki**

BIBLIOGRAFIA

---

1. Cungi C., *Stawić czoło uzależnieniom*, PAX, Warszawa 2007
2. Dzierzgowska I., *Rodzice w szkole*, Warszawa 1999
3. Dziewiecki M., *Nowoczesna profilaktyka uzależnień*, Kielce 2001
4. Gaś Z., *Rodzina a uzależnienia*, Lublin 1999
5. Golińska L., *Złość*, Warszawa 1995
6. Gromadzka – Ostrowska J., Włodarek D., Toeplitz Z., *Edukacja prozdrowotna*, Warszawa 2003
7. Jędrzejko M. red. *Narkomania spojrzenie wielowymiarowe*, Warszawa 2009
8. Kołodziejczyk J., *Agresja w szkole. Konstruowanie programu przeciwdziałania agresji i przemocy w szkole*, Kraków 2003
9. Kosińska E., *Mądrze i skutecznie. Zasady konstruowania szkolnego programu profilaktyki*, Kraków 2002
10. Kosińska E., *Wychowawca w szkole*, Kraków 1999
11. Ligenfield G., *Asertywność, czyli jak być otwartym, skutecznym i naturalnym*, Łódź 1995
12. Mellibruda J., *Tajemnice ETOH*, Warszawa 1996
13. Ogińska – Bulik N., *Zachowania ryzykowne i szkodliwe dla zdrowia*, Łódź 2010
14. Pacewicz A., *Jak pomoc dziecku nie pić*, Warszawa 1996
15. Pasek M., *Narkotyki przy tablicy*, Warszawa 2000
16. Paziowie G. i B., *Szkoła, która ochrania. Szkolny program profilaktyki*, Kraków 2002
17. *Program profilaktyki szkolnej w zakresie AIDS i chorób przenoszonych drogą płciową*, Gdańsk 2004
18. Sakowska J., *Szkoła dla rodziców i wychowawców*, Warszawa 1999
19. Simm M., Węgrzyn-Jonek E., *Budowanie szkolnego programu profilaktyki*, Kraków 2002
20. Szymańska J., *Programy profilaktyczne. Podstawy profesjonalnej psychoprofilaktyki*, Warszawa 2002
21. Wojcieszek K., *Wygrać życie. Szkolny program profilaktyki*, Kraków 2002
22. Woynarowska B., *Edukacja zdrowotna*, Warszawa 2008
23. Zatoński J., *Jak rzucić palenie*, Warszawa 1983
24. Zawadzka B., *Edukacja zdrowotna*, Warszawa 2008